

**2020 AĞUSTOS AYI DÜNYA, TÜRKİYE
VE MALATYA EKONOMİSİNDEKİ
GELİŞMELER**

Hazırlayan:

Prof. Dr. Ahmet UĞUR

Malatya Ticaret Borsası Akademik Danışmanı

İÇİNDEKİLER

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	2
Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	5
1) Dış Ticaret.....	5
2) Enflasyon.....	9
3) İşgücü Piyasası.....	10
4) Kapasite Kullanım Oranları ve Üretim Endeksleri.....	11
5) Güven Endeksleri.....	12
6) Ödemeler Dengesi.....	13
7) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	14
Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	16
1) Dış Ticaret.....	16
2) Yatırım Teşvikleri.....	18
3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	19
4) Karşılıksız Çek ve Protestolu Senet İstatistikleri.....	20
5) Konut Satış İstatistikleri.....	22
6) Patent ve Marka İstatistikleri.....	23

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

2020 yılı Ağustos ayında meydana gelen önemli küresel ekonomik gelişmeler haftalık bazda aşağıda verilmiştir.

3 – 7 Ağustos 1. Hafta:

- ABD’de son haftada işsizlik haklarından yararlanma başvuruları 1 milyon 186 bin ile beklentilerin altında gerçekleşti
- ABD’de Haziran ayında 49,8 olan İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) Temmuz ayında 50,9’a yükseldi
- ABD’de Temmuz ayında tarım dışı istihdam 1 milyon 762 bin kişi ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti. İşsizlik oranı bir önceki aya göre azalarak %10,2 oldu
- ABD’de Temmuz ayında ADP özel sektör istihdamı 167 bin kişi artarak 1 milyon 500 bin olan artış beklentisinin oldukça altında değer aldı
- ABD’de Haziran ayında fabrika siparişleri bir önceki aya göre %6,2 ile beklentinin üzerinde artış gösterdi
- Euro Alanı’nda Temmuz ayında Markit Bileşik Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 54,9 olarak eşik düzeyin üzerine çıktı
- Euro Alanı’nda Temmuz ayı İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 51,8 ile beklentilerin üzerinde açıklandı
- Euro Alanı’nda Haziran ayında perakende satışlar bir önceki aya göre %5,7 artarak piyasa beklentisini karşılamadı
- Almanya’da Haziran ayında sanayi üretimi, bir önceki aya göre %8,9 ile piyasa beklentisinin üzerinde arttı
- İngiltere Merkez Bankası BoE politika faizinde değişikliğe gitmeyerek %0,1 seviyesinde tuttu

10 – 14 Ağustos 2. Hafta:

- ABD’de son haftada işsizlik haklarından yararlanma başvurusunda bulunanların sayısı, 963 bin olarak 1 milyon 120 bin olan beklentinin altında gerçekleşti
- ABD’de Temmuz ayında Üretici Fiyat Endeksi ÜFE bir önceki aya göre %0,6 ile beklentilerin üzerinde artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre %0,4 oranında düştü
- ABD Temmuz ayında bir önceki aya göre perakende satışlar, %1,2 ile piyasa beklentisinin altında arttı
- Euro Alanı’nda Haziran ayında sanayi üretimi, bir önceki aya göre %9,1 artış gösterdi. Beklenti %10 artış yönündeydi
- Euro Alanı, öncü verilere göre 2020 yılının ikinci çeyreğinde çeyreklik bazda %12,1 daraldı
- Almanya’da Ağustos ayında ZEW ekonomik güven endeksi, 71,5 ile piyasa beklentisinin oldukça üzerinde gerçekleşti
- İngiltere’de Temmuz ayında işsizlik sigortası başvuru sayısı, 94 4 bin ile 10 bin olan beklentinin üzerinde gerçekleşti
- İngiltere’de Haziran ayında imalat üretimi, bir önceki aya göre %11 ile beklentiler üzerinde arttı
- İngiltere ekonomisi, 2020 yılının ikinci çeyreğinde öncü verilere göre çeyreklik bazda %20,4 daraldı

17 – 21 Ağustos 3. Hafta:

- ABD'de Temmuz ayında yeni konut başlangıçları, bir önceki aya göre %22,6 artış gösterdi
- ABD'de son haftada işsizlik sigortasına başvuranların sayısı 1 milyon 106 bin oldu. Beklenti başvuru sayısının 925 bin olması yönündeydi
- ABD'de Ağustos ayında Philadelphia Fed İmalat Endeksi, önceki aya göre düşerek %17,2 olarak gerçekleşti
- Euro Alanı'nda Temmuz ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), bir önceki yılın aynı ayına göre beklentiler doğrultusunda %0,4 arttı
- İngiltere'de Temmuz ayında perakende satışlar, bir önceki aya göre %3,6 ile beklentilerin üzerinde artış gösterdi
- İngiltere'de Ağustos ayında öncü verilere göre İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), bir önceki aya göre artarak 55,3 seviyesinde gerçekleşti
- Almanya'da Ağustos ayında öncü verilere göre İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 53,0 ile piyasa beklentisinin üzerinde değer aldı
- Japonya ekonomisi 2020 yılının ikinci çeyreğinde çeyreklik bazda %7,8 daraldı

24 – 28 Ağustos 4. Hafta:

- ABD'de son haftada işsizlik maaşına başvuranların sayısı 1 milyon 6 bin kişi olarak açıklandı. Beklenti başvuran kişi sayısının 1 milyon olması yönündeydi
- ABD'de Ağustos ayında CB Tüketici Güven Endeksi, 93 olan piyasa beklentisinin altında kalarak 84,8 seviyesinde gerçekleşti
- ABD'de Temmuz ayında yeni konut satışları, bir önceki aya göre %13,9 ile beklentilerin üzerinde artış gösterdi
- ABD'de Temmuz ayında dayanıklı mal siparişleri, bir önceki aya göre %11,2 ile piyasa beklentisinin oldukça üzerinde arttı
- ABD'de -%32,9 olarak açıklanan 2020 yılı ikinci çeyrek gayrisafi yurtiçi hasıla değişimi -%31,7 olarak revize edildi
- ABD'de Temmuz ayında askıdaki konut satışları, bir önceki aya göre %5,9 ile beklentinin oldukça üzerinde arttı
- Almanya'da Ağustos ayında Ifo iş iklimi endeksi, 92,6 ile beklentilerin üzerinde değer aldı
- OECD ekonomisi 2020 yılının ikinci çeyreğinde -%9,8 daraldı. OECD'nin açıkladığı öncü verilere göre, mevsimsellikten arındırılmış çeyreklik büyüme ABD'de -%9,5 ve Euro Alanı -%12,1 oldu

31 Ağustos – 4 Eylül 5. Hafta:

- ABD’de Ağustos ayında tarım dışı istihdam 1 milyon 371 bin ile beklentilere yaklaştı. İşsizlik oranı %8,4 ile beklentilerden olumlu açıklandı
- ABD’de son haftada işsizlik haklarından yararlanma başvuruları 881 bin olarak 950 bin olan beklentinin altında gerçekleşti. Böylece başvuru sayısı 23 haftanın en düşük seviyesine gerilemiş oldu
- ABD’de Ağustos ayında ISM İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 56 ile piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşti
- ABD’de Ağustos ayında Markit İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) ise artarak 53,1 değerine ulaştı
- ABD’de Ağustos ayında ADP özel sektör istihdamı 428 bin kişi ile beklentilerin oldukça altında arttı
- ABD’de Temmuz ayında fabrika siparişleri, bir önceki aya göre %6,4 artış ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti
- Çin’de Temmuz ayında 52,8 olan İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), Ağustos ayında 53,1 seviyesine yükseldi
- Euro Alanı’nda Ağustos ayında öncü verilere göre Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %0,2 artış beklentisine karşın %0,2 azaldı
- Euro Alanı’nda Temmuz ayında perakende satışlar, bir önceki aya göre artış beklentilerine karşın %1,3 azaldı
- Almanya’da Temmuz ayında perakende satışlar, bir önceki aya göre %0,9 azaldı

Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

1) Dış Ticaret

GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Ağustos ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 5,74 oranında azalarak 12 milyar 463 milyon dolar olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 5,74 azalarak 12 milyar 463 milyon dolar,
- İthalat, % 20,64 artarak 18 milyar 776 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 8,52 artarak 31 milyar 239 milyon dolar seviyesine yükselirken,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı % 66,4,
- Altın hariç İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 82,9 değerine ulaşmıştır.

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 8,09 oranında azalış ile 165 milyar 792 milyon dolar, ithalat ise % 2,69 oranında artış ile 208 milyar 781 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 2,38 oranında azalarak 374 milyar 573 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 79,41 olmuştur.

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Ağustos			Ocak-Ağustos		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	13.223	12.463	-5,74	117.519	102.478	-12,80
İthalat	15.564	18.776	20,64	136.945	135.380	-1,14
Dış Ticaret Hacmi	28.787	31.239	8,52	254.464	237.859	-6,53
Dış Ticaret Dengesi	-2.341	-6.312	169,66	-19.426	-32.902	69,37
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	85,0	66,4		85,8	75,7	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2020 yılı Ağustos ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (6 milyar 112 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (4 milyar 911 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 371 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

2020 yılı Ağustos ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (14 milyar 469 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 461 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 800 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 2: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.522	1.371	-9,93	14.336	11.492	-19,84
2	Ham madde (Ara mallar)	6.726	6.112	-9,12	56.515	49.777	-11,92
3	Tüketim malları	4.885	4.911	0,53	46.025	40.553	-11,89
	Diğer	90	70	-22,91	643	657	2,16
Toplam		13.223	12.463	-5,74	117.519	102.478	-12,80

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 3: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.766	2.461	39,41	16.659	18.679	12,12
2	Ham madde (Ara mallar)	12.253	14.469	18,08	106.483	102.143	-4,08
3	Tüketim malları	1.496	1.800	20,29	13.424	14.171	5,56
	Diğer	48	45	-7,06	378	387	2,36
Toplam		15.564	18.776	20,64	136.945	135.380	-1,14

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Ağustos ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 5,93 oranında azalmış, ithalat ise % 20,57 oranında artmıştır.

2020 yılı Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 5,93 azalarak 11 milyar 759 milyon dolar,
- İthalat, % 20,57 artarak 18 milyar 177 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 8,56 artarak 29 milyar 936 milyon dolar seviyesine yükselirken,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı % 64,7 olmuştur.

Tablo 4: ÖTS’ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Ağustos			Ocak-Ağustos		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	12.500	11.759	-5,93	111.307	96.898	-12,94
İthalat	15.076	18.177	20,57	131.987	129.845	-1,62
Dış Ticaret Hacmi	27.576	29.936	8,56	243.294	226.743	-6,80
Dış Ticaret Dengesi	-2.576	-6.418	149,18	-20.680	-32.946	59,31
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	82,9	64,7		84,3	74,6	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2020 yılı Ağustos ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (5 milyar 701 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (4 milyar 709 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 279 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

2020 yılı Ağustos ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (14 milyar 91 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 397 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 647 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 5: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.437	1.279	-11,01	13.493	10.817	-19,83
2	Ham madde (Ara mallar)	6.319	5.701	-9,77	53.043	46.661	-12,03
3	Tüketim malları	4.655	4.709	1,16	44.077	38.846	-11,87
	Diğer	89	69	-22,33	694	574	-17,28
Toplam		12.500	11.759	-5,93	111.307	96.898	-12,94

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 6: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.759	2.397	36,26	16.499	18.102	9,71
2	Ham madde (Ara mallar)	11.917	14.091	18,24	103.532	98.560	-4,80
3	Tüketim malları	1.350	1.647	22,01	11.579	12.761	10,21
	Diğer	50	43	-14,74	377	422	11,95
Toplam		15.076	18.177	20,57	131.987	129.845	-1,62

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 7: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.114	1.122	0,67	10.178	9.088	-10,71
2	İngiltere	1.023	959	-6,31	7.098	6.212	-12,47
3	ABD	615	686	11,38	5.241	5.634	7,49
4	Irak	640	559	-12,65	5.525	4.790	-13,30
5	İspanya	573	555	-3,21	5.178	3.815	-26,32
	Diğer	8.534	7.879	-7,68	78.087	67.359	-13,74
Toplam		12.500	11.759	-5,93	111.307	96.898	-12,94

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 8: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

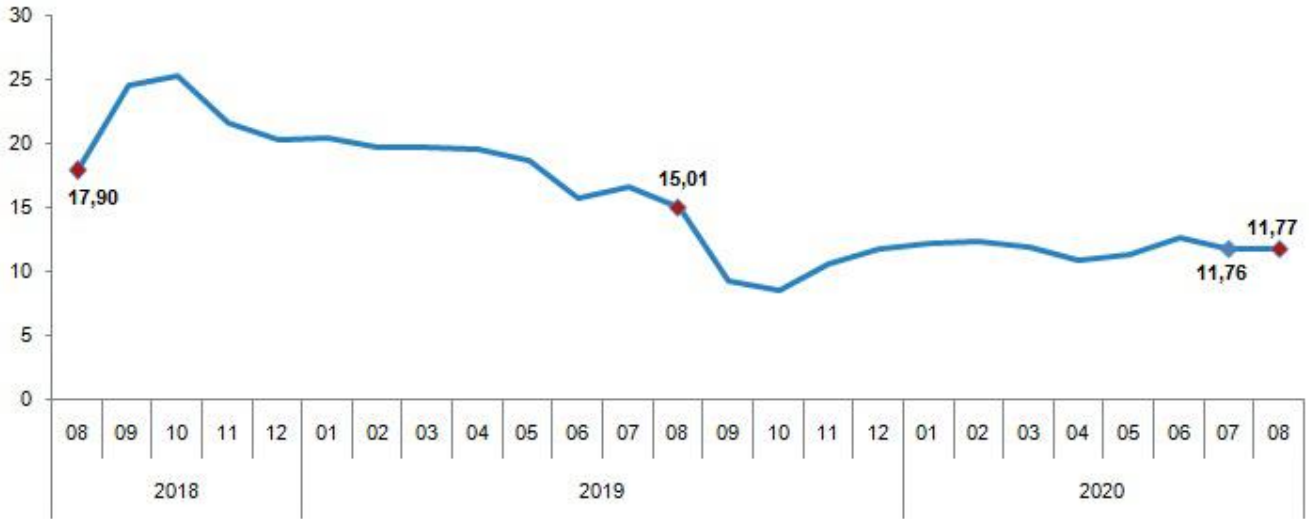
Sıra No	Ülke Adı	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Çin	1.422	1.868	31,40	11.680	13.517	15,73
2	Irak	397	1.664	319,27	1.120	5.884	425,53
3	Almanya	1.324	1.612	21,80	11.480	12.044	4,91
4	Rusya Federasyonu	2.028	1.263	-37,71	14.660	10.755	-26,63
5	İsviçre	108	1.073	895,53	1.729	3.368	94,81
	Diğer	9.798	10.696	9,17	91.320	84.276	-7,71
Toplam		15.076	18.177	20,57	131.987	129.845	-1,62

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2) Enflasyon

TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre %0,86, bir önceki yılın Aralık ayına göre %7,29, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,77 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,27 artış gerçekleşti.

Şekil 1: TÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

Yİ-ÜFE (2003=100) 2020 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre %2,35, bir önceki yılın Aralık ayına göre %10,52, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,53 ve on iki aylık ortalamalara göre %6,71 artış gösterdi.

Şekil 2: Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

3) İşgücü Piyasası

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2020 yılı Haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 152 bin kişi azalarak 4 milyon 101 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,4 puanlık artış ile %13,4 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 0,6 puanlık artış ile %15,9 oldu.

İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Haziran döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 981 bin kişi azalarak 26 milyon 531 bin kişi, istihdam oranı ise 4,0 puanlık azalış ile %42,4 oldu.

Bu dönemde, istihdam edilenlerin sayısı tarım sektöründe 274 bin, sanayi sektöründe 319 bin, inşaat sektöründe 91 bin, hizmet sektöründe 1 milyon 298 bin kişi azaldı. İstihdam edilenlerin %19,3'ü tarım, %20,0'ı sanayi, %5,8'i inşaat, %55,0'ı ise hizmet sektöründe yer aldı.

İşgücü 2020 yılı Haziran döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 2 milyon 134 bin kişi azalarak 30 milyon 632 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 4,3 puanlık azalış ile %49,0 olarak gerçekleşti.

Tablo 9: 2020 Haziran Ayı Mevsim Etkisinden Arındırılmamış Temel İşgücü Göstergeleri, 15+ Yaş, (Bin kişi)

	Toplam			Erkek			Kadın		
	2019	2020	Fark	2019	2020	Fark	2019	2020	Fark
Nüfus	61 426	62 525	1 099	30 351	30 926	575	31 075	31 600	525
İşgücü	32 766	30 632	-2 134	21 976	20 914	-1 062	10 790	9 718	-1 072
İstihdam	28 512	26 531	-1 981	19 405	18 219	-1 186	9 107	8 312	-795
Tarım	5 392	5 118	-274	2 953	3 027	74	2 438	2 091	-347
Sanayi	5 616	5 297	-319	4 241	4 026	-215	1 375	1 271	-104
İnşaat	1 617	1 526	-91	1 556	1 447	-109	60	79	19
Hizmet	15 888	14 590	-1 298	10 654	9 720	-934	5 234	4 870	-364
İşsiz	4 253	4 101	-152	2 571	2 695	124	1 683	1 406	-277
İşgücüne dahil olmayanlar	28 660	31 894	3 234	8 375	10 012	1 637	20 285	21 882	1 597
İşgücüne katılma oranı (%)	53,3	49,0	-4,3	72,4	67,6	-4,8	34,7	30,8	-3,9
İstihdam oranı (%)	46,4	42,4	-4,0	63,9	58,9	-5,0	29,3	26,3	-3,0
İşsizlik oranı (%)	13,0	13,4	0,4	11,7	12,9	1,2	15,6	14,5	-1,1
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	15,3	15,9	0,6	13,2	14,8	1,6	20,0	18,3	-1,7

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Kaynak: TÜİK

4) Kapasite Kullanım Oranı ve Sanayi Üretim Endeksi

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), 2020 Ağustos ayında bir önceki aya göre 2,6 puan artarak yüzde 73,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya (yüzde 70,7) göre 2,3 puan artarak yüzde 73,0 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları

Aylar	2019	2020
Ocak	74,4	75,5
Şubat	74,0	76,0
Mart	74,3	75,3
Nisan	75,0	61,6
Mayıs	76,3	62,6
Haziran	77,1	66,0
Temmuz	76,2	70,7
Ağustos	76,6	73,3
Eylül	76,3	
Ekim	76,4	
Kasım	77,2	
Aralık	77,0	

Kaynak: TCMB

Sanayi üretimi Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %4,4 arttı.

Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2020 yılı Temmuz ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %4,9 azalırken, imalat sanayi sektörü endeksi %5,1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %1,4 arttı.

Sanayi üretimi bir önceki aya göre aylık %8,4 arttı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2020 yılı Temmuz ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %5,4, imalat sanayi sektörü endeksi %8,6 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %6,4 arttı.

Şekil 3: Sanayi Üretim Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

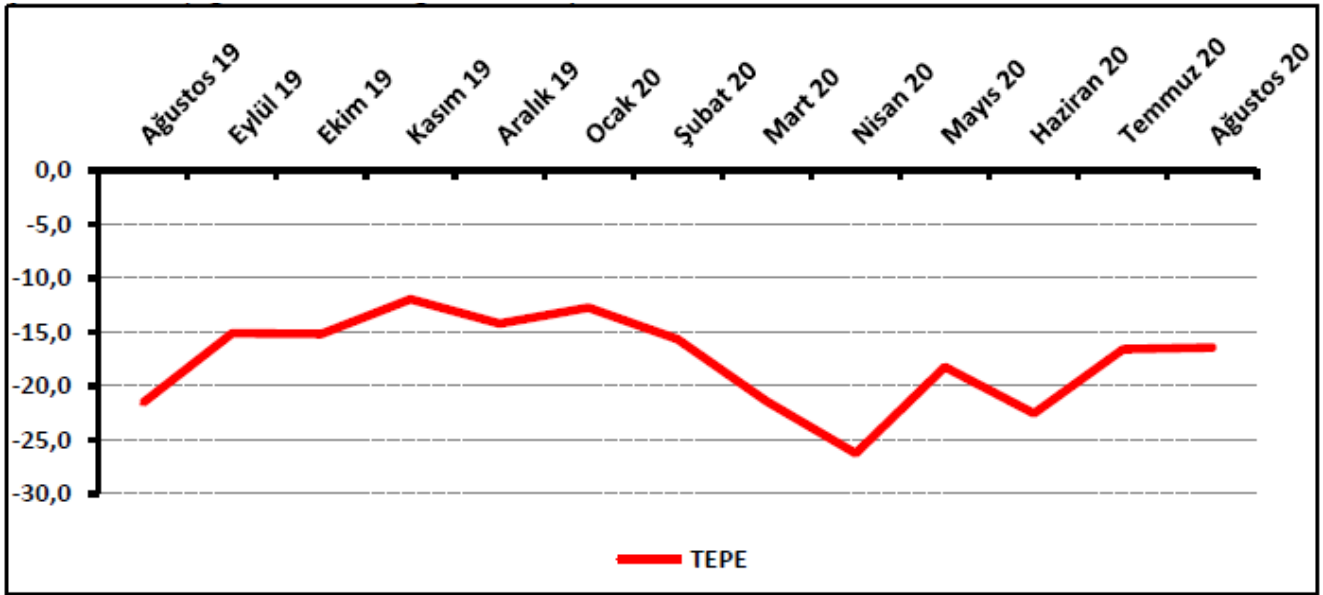
Kaynak: TÜİK

5) Güven Endeksleri

TEPE, Ağustos 2020’de bir önceki aya göre 0,2 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 5,1 puan arttı. Perakende güveninin geçen yıla kıyasla artışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme etkili oldu. “Birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörü, ağustos ayında perakende güveni en fazla artan sektör oldu. Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Ağustos ayında -16,4 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 5,1 puan, geçen aya göre 0,2 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla göre artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme etkili oldu.

Şekil 4: TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE)

Kaynak: TEPAV

Ekonomik güven endeksi Temmuz ayında 82,2 iken, Ağustos ayında %4,4 oranında artarak 85,9 değerine yükseldi. Ekonomik güven endeksindeki artış, reel kesim (imalat sanayi), hizmet ve perakende ticaret sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı.

Reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre Ağustos ayında %5,8 oranında artarak 105,2 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %5,7 oranında artarak 70,5 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi %0,2 oranında artarak 94,9 değerini aldı. Tüketici güven endeksi Ağustos ayında %2,2 oranında azalarak 59,6 değerini ve inşaat sektörü güven endeksi %2,3 oranında azalarak 85,0 değerini aldı.

Şekil 5: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

6) Ödemeler Dengesi

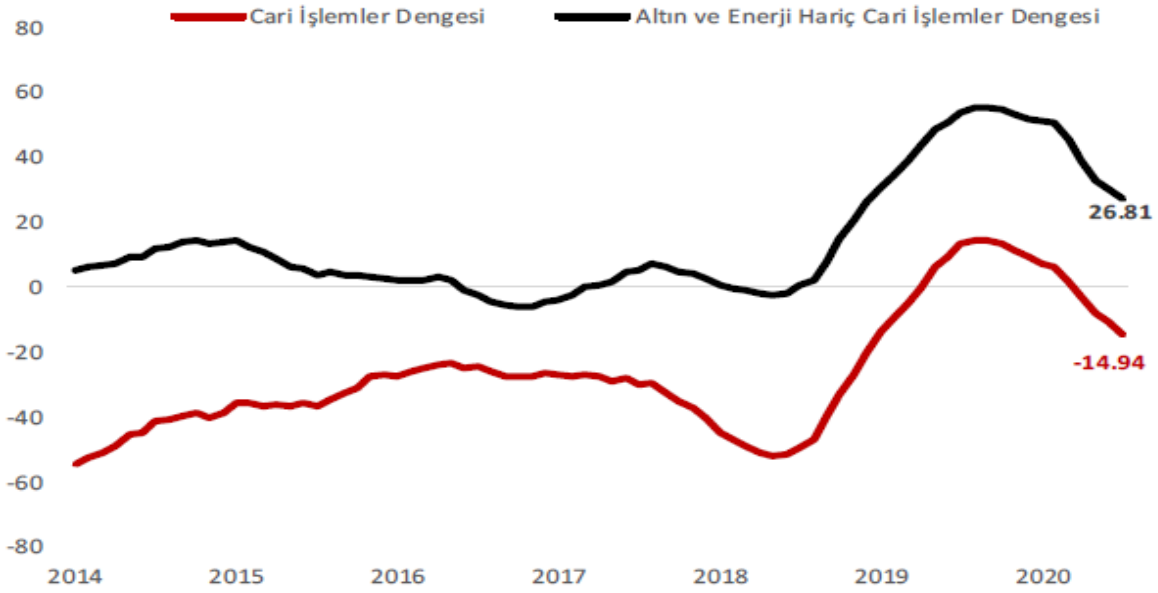
2019 Temmuz'da 2 milyar dolar fazla veren cari işlemler dengesi 2020 Temmuz'da 1,8 milyar dolar açık verdi. Bu dönemde altın ve enerji hariç cari işlemler fazlası 5,3 milyar dolardan 2,1 milyar dolar seviyesine indi. Böylece Temmuz itibarıyla 12 aylık toplamarda genel cari işlemler fazlası 14,9 milyar dolar açık verirken, enerji ve altın hariç cari işlemler fazlası ise 26,8 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Dış ticaret açığı geçen yıl Temmuz'daki 2,3 milyar dolardan 1,9 milyar dolara gerilerken, hizmetler dengesindeki fazla 3,4 milyar dolardan 328 milyon dolara geriledi. Bu dönemde seyahat ve taşımacılık kalemlerinde çok sınırlı da olsa fazlalar verilirken, diğer hizmet kalemlerindeki açıklar genel hizmet dengesini olumsuz etkiledi. Öte yandan, Temmuz'da birincil gelir dengesindeki çıkış hız keserken, ikincil gelir kalemindeki sınırlı giriş toplam cari açığı genişlemeyi bir sınırlayıcı unsur olarak öne çıkı.

Bu dönemde 226 milyon dolar net doğrudan yabancı yatırım girişi kaydedilirken, net portföy yatırımlarında 254 milyon dolarlık giriş kaydedildi. Ayrıca, uzun vadeli dış borçlarda salgın sonrası ilk kez 107 milyon dolar ile sınırlı artış gözlenirken, kısa vadeli borçlarda 1,4 milyar dolar net borçlanma yapıldı. Temmuz'da bankacılık sektörünün uzun vadeli dış borç çevirme oranı %88,7 olurken, diğer sektörlerde ve toplamda sırasıyla %74,1 ve %81,0 seviyelerinde oluştu. Temmuz itibarıyla 12 aylık toplamda dış borç çevirme oranları bankacılıkta %77,6, diğer sektörlerde %74,2 ve toplamda %76,1 seviyesinde bulunuyor. Bununla birlikte, yurtiçi bankaların muhabir hesaplarındaki 1,2 milyar dolarlık azalışın yanında yurtdışı bankaların yurtiçi mevduatlarında 1,2 milyar dolar artış kaydedildi. Bu sonuçlarla, resmi rezervlerde 1,2 milyar dolar azalış gerçekleşirken, net hata-noksan kalemin-den yaklaşık 3,2 milyar çıkış gerçekleşti.

Temmuz verileriyle birlikte, 2019 ilk yedi ayında 2,1 milyar dolar fazla veren genel cari işlemler hesabı 2020'nin aynı döneminde 21,6 milyar dolar açık verdi.

Şekil 6: Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)

Kaynak: TSKB

7) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 yılı Temmuz ayında kurulan şirketlerin sayısında bir önceki aya göre %6,32 artış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %6,32 kurulan kooperatif sayısı %56,10 oranında artmış olup kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %8,46 oranında azalmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısında %35,34 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %16,71 oranında artış olup kapanan kooperatif sayısı %50,00 oranında azalmıştır.

Kurulan şirket sayısında geçen yılın aynı ayına göre %41,75 artış oldu.

- 2020 yılı Temmuz ayında, 2019 yılı Temmuz ayına göre kurulan şirket sayısı %41,75 kurulan kooperatif sayısı %84,62 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %57,86 oranında artmıştır.
- 2020 yılı Temmuz ayında, kapanan şirket sayısı 2019 yılının aynı ayına göre %34,50 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %1,60 oranında artmış olup kapanan kooperatif sayısında %90,43 oranında azalış olmuştur.

2020 yılının ilk yedi ayında kurulan şirket sayısı, 2019 yılının aynı dönemine göre %14,38 oranında arttı.

- 2020 yılının ilk yedi ayında 2019 yılının aynı dönemine göre kurulan şirket sayısında %14,38 kurulan kooperatif sayısında %26,32 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısında %28,70 oranında artış gözlenmiştir.
- 2020 yılının ilk yedi ayında 2019 yılının aynı dönemine göre kapanan şirket sayısında %9,33 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %15,31 oranında artış olup kapanan kooperatif sayısında %38,11 oranında azalış gözlenmiştir.

Tablo 11: Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri, Temmuz 2020

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	TEMMUZ 2020	HAZİRAN 2020	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	TEMMUZ 2019	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	OCAK- TEMMUZ (7 Aylık)		
							2019	2020	Değişim (%)
Kurulan*	Şirket	10.202	9.596	6,32	7.197	41,75	47.173	53.957	14,38
	Kooperatif	192	123	56,10	104	84,62	646	816	26,32
	Ger.Kişi Tic.İşl.	3.053	3.335	-8,46	1.934	57,86	13.422	17.274	28,70
Tasfiye	Şirket	1.250	1.242	0,64	1.231	1,54	8.182	8.130	-0,64
	Kooperatif	11	11	0	211	-94,79	594	180	-69,70
Kapanan**	Şirket	1.505	1.112	35,34	1.119	34,50	6.632	7.251	9,33
	Kooperatif	9	18	-50,00	94	-90,43	509	315	-38,11
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.844	1.580	16,71	1.815	1,60	12.084	13.934	15,31

Kaynak: TOBB

Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler

1) Dış Ticaret

Tablo 1: 2020 Ağustos Ayı Malatya İhracat Rakamları (Bin Dolar)

SEKTÖR	1 - 31 AĞUSTOS			1 OCAK - 31 AĞUSTOS		
	2019	2020	% Değ.	2019	2020	% Değ.
Çelik	16,92	13,02	-23,05	266,17	877,18	229,56
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	2.062,98	757,45	-63,28	9.028,68	11.706,38	29,66
Demir ve Demir Dışı Metaller	46,17	6,64	-85,62	1.112,59	253,53	-77,21
Deri ve Deri Mamulleri	2,11	2,29	8,48	11,94	66,85	460,05
Diğer Sanayi Ürünleri	0,01	0,00	-100,00	4,72	0,11	-97,75
Elektrik Elektronik	749,34	911,13	21,59	6.671,59	6.363,17	-4,62
Fındık ve Mamulleri	190,52	987,41	418,28	2.971,54	4.627,82	55,74
Halı	33,97	0,00	-100,00	143,90	13,34	-90,73
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	10.514,14	88,72	-99,16	72.933,46	18.692,56	-74,37
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	854,35	507,02	-40,65	6.052,04	5.159,03	-14,76
İklimlendirme Sanayii	102,19	112,84	10,42	463,38	706,84	52,54
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	154,59	192,70	24,66	1.214,71	2.003,12	64,91
Kuru Meyve ve Mamulleri	9.920,68	10.661,88	7,47	82.084,05	76.225,39	-7,14
Madencilik Ürünleri	325,72	144,33	-55,69	887,24	203,51	-77,06
Makine ve Aksamları	630,54	2.561,23	306,20	5.459,91	11.587,56	112,23
Meyve Sebze Mamulleri	12,62	977,30	7645,55	1.940,17	4.621,59	138,21
Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	258,42	235,57	-8,84	2.898,72	1.685,20	-41,86
Mücevher	0,00	0,00		0,00	0,00	
Otomotiv Endüstrisi	26,77	4,89	-81,72	177,28	716,25	304,02
Savunma ve Havacılık Sanayii	12,40	0,00	-100,00	125,08	0,00	-100,00
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	3.813,99	3.035,70	-20,41	23.799,80	18.645,43	-21,66
Süs Bitkileri ve Mam.	0,00	0,00		102,05	0,00	-100,00
Tekstil ve Hammaddeleri	1.000,69	1.438,32	43,73	13.022,62	10.057,55	-22,77
Tütün	0,00	0,00		11,21	0,00	-100,00
Yaş Meyve ve Sebze	63,37	331,07	422,40	2.070,82	4.069,56	96,52
Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	13,99		12,84	38,40	199,13
TOPLAM	30.792,51	22.983,50	-25,36	233.466,48	178.320,37	-23,62

Kaynak: TİM

Malatya'nın 2020 yılı Ağustos ayı ihracat tutarı yaklaşık 22,9 milyon Dolar olup bu ihracat rakamı 2019 yılı Ağustos ayının ihracat rakamı olan 30,7 milyon Dolara göre %25,36 azalış anlamına gelmektedir. 2020 yılı 8 aylık toplam ihracat tutarı ise 178,3 milyon Dolar olup 2019 yılı 8 aylık ihracat tutarı olan 233,4 milyon Dolara göre %23,62 azalış anlamına gelmektedir.

Malatya'nın en önemli gelir kaynağı olan kayısı ve kayısı çekirdeğinin ihracatı sadece Malatya gümrüğünden yapılmadığından toplam ihracat tutarı için Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatına bakmak gerekmektedir. Tablo 2, Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatını göstermektedir.

Tablo 2: 2020 Yılı Türkiye'nin Kuru Kayısı ve Kayısı Çekirdeği İhracatı

Aylar	Kuru Kayısı		Kayısı Çekirdeği	
	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)
Ocak	24.608.235	9.144.294	681.431	255.819
Şubat	21.811.666	8.281.946	857.715	340.210
Mart	23.620.090	8.901.087	1.336.332	482.753
Nisan	18.661.553	7.121.784	367.332	126.190
Mayıs	12.515.447	4.649.941	231.078	101.200
Haziran	13.694.540	5.162.443	370.931	134.585
Temmuz	11.279.262	3.964.575	468.339	206.398
Ağustos	20.167.551	6.326.662	999.657	419.248
Eylül				
Ekim				
Kasım				
Aralık				
Toplam	146.358.344	53.552.732	5.312.815	2.066.403

Kaynak: TİM

2) Yatırım Teşvikleri

Malatya’da yatırım teşvik belgesi alan işletmelerin sayısı, teşvik alan işletmelerin ne kadarlık bir tutar için bu teşvik belgesini aldığını ve son olarak bu yatırımla birlikte ne kadarlık bir istihdam sağlamayı planladığını Tablo 3 vermektedir.

Tablo 3: Malatya’da Alınan Yatırım Teşvik Belge İstatistikleri

Aylar	Belge Adedi		Sabit Yatırım (Milyon TL)		İstihdam	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ocak	4	14	30	1.291	201	2.141
Şubat	5	10	35	197	740	1.521
Mart	8	5	64	36	616	93
Nisan	4	7	348	32	224	262
Mayıs	6	4	46	56	657	346
Haziran	2	4	45	41	225	28
Temmuz	10	11	101	646	573	1.117
Ağustos						
Eylül						
Ekim						
Kasım						
Toplam	39	55	669	2.299	3.236	5.508

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

Tablo 4: 2020 Temmuz Ayında Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 TEMMUZ (BİR AYLIK)									2019 TEMMUZ (BİR AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
54	3	21	2	0	8	0	2		23	2	17	2	0	5	0	10	

Kaynak: TOBB

Tablo 5: 2020 Yılı Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 OCAK-TEMMUZ (YEDİ AYLIK)									2019 OCAK-TEMMUZ (YEDİ AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİY E		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
288	11	129	34	3	33	1	47		202	6	95	26	0	24	3	59	

Kaynak: TOBB

4) Karşılıksız Çek ve Senet İstatistikleri

Tablo 6: Malatya’da Karşılıksız Çek Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020
Ocak	8.865	11.551	15.968	3.106
Şubat	7.358	6.510	8.695	3.297
Mart	7.001	6.432	6.265	3.937
Nisan	2.382	8.525	12.117	5.630
Mayıs	6.916	8.040	11.714	1.611
Haziran	5.520	3.281	5.203	4.379
Temmuz	5.651	14.359	11.010	2.394
Ağustos	2.791	15.141	2.756	
Eylül	3.848	11.072	9.158	
Ekim	16.979	29.973	4.570	
Kasım	7.340	25.853	2.562	
Aralık	6.174	21.091	6.601	
TOPLAM	80.770	161.829	96.617	24.355

Kaynak: TBB

Tablo 7: Malatya’da Protestolu Senet Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020
Ocak	4.162	4.136	12.259	6.541
Şubat	3.340	7.920	6.334	6.189
Mart	4.396	3.742	8.401	4.725
Nisan	3.882	6.036	7.901	5.222
Mayıs	4.291	5.461	4.872	4.169
Haziran	4.164	5.954	8.339	2.622
Temmuz	4.185	6.794	12.586	2.169
Ağustos	4.278	7.445	10.657	
Eylül	4.175	14.184	9.573	
Ekim	6.352	9.599	6.369	
Kasım	4.143	13.098	7.400	
Aralık	3.703	7.803	16.763	
TOPLAM	51.071	92.173	111.455	31.637

Kaynak: TBB

5) Konut Satış İstatistikleri

Tablo 8: Malatya’da Konut Satış İstatistikleri

Aylar	2019			2020		
	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam
Ocak	233	417	650	276	612	888
Şubat	262	327	589	241	492	733
Mart	382	460	842	307	465	772
Nisan	249	445	694	148	228	376
Mayıs	262	329	591	183	327	510
Haziran	187	291	478	600	1.186	1.786
Temmuz	370	530	900	593	1.302	1.895
Ağustos	431	660	1.091	460	991	1.451
Eylül	498	874	1.372			
Ekim	452	835	1.287			
Kasım	552	692	1.244			
Aralık	828	1.005	1.833			
Toplam	4.758	6.979	11.737	2.808	5.603	8.411

Kaynak: TÜİK

6) Patent ve Marka İstatistikleri

Tablo 9: 2020 Yılı Malatya’da Marka, Patent, Model ve Tasarım Başvuru İstatistikleri

Ay/Tür	Patent Başvuru Sayısı	Faydalı Model Başvuru Sayısı	Marka Başvuru Sayısı	Tasarım Başvuru Sayısı
Ocak	3	1	54	0
Şubat	6	1	42	0
Mart	2	1	58	6
Nisan	7	0	30	2
Mayıs	2	1	48	1
Haziran	0	4	55	1
Temmuz	1	1	54	8
Ağustos				
Eylül				
Ekim				
Kasım				
Aralık				
TOPLAM	21	9	341	18

Kaynak: Türk Patent ve Marka Kurumu

KAYNAKÇA

- BDDK
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Ticaret Bakanlığı
- TCMB
- TİM
- TOBB
- TSKB
- TÜİK
- TEPAV
- Türkiye Bankalar Birliği
- Türk Patent ve Marka Kurumu